

ВЖИВАННЯ ТА СПОСОБИ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У ТВОРАХ ФЕНТЕЗІ

Литвиненко М. В.

(Сумський державний педагогічний університет

ім. А. С. Макаренка)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Клочко Л. І.

Характерною особливістю творів фентезі та можливих світів, які у них відображені, є вживання неологізмів. Використання численних інновацій слугує, з одного боку, показовою характеристикою індивідуального авторського стилю та мовлення [1, 257]. З іншого боку, вони є складовою частиною мовної картини можливого світу, сприяють виявленню особливостей лінгвокреативної діяльності людини, вербальних механізмів її адаптації до світу.

Фантастика – жанр художньої літератури метою якого є художнє зображення вигаданого фантастичного світу як реально існуючого. Мова в фантастиці вирізняється певними особливостями, а саме великою кількістю слів яка відповідає певній епохі, певній країні.

Під неологізмом розуміють слово чи зворот, створений для номінації предмета чи для вираження нового поняття, лінгвістичну інновацію, індивідуальну лексичну одиницю, нову лексичну єдність у сукупності своєї форми та значення або зовсім нове значення певної лексичної одиниці, яке додається до вже наявного, але яке не є зафіксованим у словниках, що виникає за для акту комунікації і сприймається як нове протягом певного періоду часу [2, 3].

Неологізмами є і ті слова, котрі утворюються за прикладами вже існуючих у мовній системі слів, а саме словотвір та регулярні словотворчі процеси як: **конверсія, афіксація, компресія, абрєвіатура, дезафіксація, основоскладання, відокремлення значень** [3, 470]. Розглянемо їх докладніше.

Одним із найпродуктивніших способів утворення неологізмів у фантастичній літературі є вигадування слів. Нові лексичні одиниці можуть бути утворені із морфем або повнозначних слів, що входять до лексичного складу мови, інші належать до неіснуючих мов, і, які є контекстуально мотивованими. Такі відомі американські та англійські письменники жанру фентезі як Дж. Р. Толкієн, Р. Джордан,

Д. Фарнланд, Т. Гудкайнд створили свою власну мову, "*alien language*" [3, 472].

Слідуючий продуктивний спосіб є **афіксація**. Афіксальні одиниці, як правило, складаються цілком в руслі англійських словотворчих традицій. Їх морфологічна структура і характер мотивації значення ускладнюється уявленнями носіїв англійської мови про звичайне і стандартне слово. Тому поява похідних неологізмів свідомо помічається носіями мови тільки тоді, коли вони усвідомлюють новизну значення слова [3, 473].

Слідуючий спосіб творення нових слів є **осново складання** [3, 475]. За останнє десятиліття його роль значно зросла.

Отже, у створенні неологізмів жанру фентезі задіяні різноманітні когнітивні механізми. Основними мовними способами утворення неологізмів у жанрі фентезі є словоскладання, запозичення з різних мов світу, семантична деривація. Основним продуктивним способом утворення неологізмів є вигадування слів.

1. Заботкина В. И. Новая лексика современного английского языка. –М., 1977. – с.279.
2. Зацний Ю. А. Внутрішні запозичення сучасної англійської мови[Текст] /Ю. А. Зацний. – Запоріжжя: Запорізький державний університет, – 2002. – с. 1–17.
3. Александрук І. В. Когнітивні та мовні механізми утворення неологізмів у творах жанру фентезі [Текст] /І. В. Александрук // науковий вісник. – 2007. – с. 469–475.

Перекладацькі інновації : матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 15-16 березня 2013 р. / Ред.кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.В. Ємельянова та ін. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 110-111.